

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora. Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețeană, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucațărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra-Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiană, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăneana, Tibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânsmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărăndeana, Zlăgnea,

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

La chestiunea centralei institutelor de bani.

Proiectul guvernului relativ la înființarea unei centrale pe seama institutelor de bani din patrie, despre care am scris și noi în numărul trecut al revistei noastre, a provocat însemnate discuții în cercurile și presa de specialitate din patrie. Ca concluzii ale discuțiilor urmate putem spune, că în ce privește partea sa financiară, proiectul a fost aproape pretutindenea aprobat. Din contră au fost desaprobat, ba chiar criticate foarte aspru celelalte intențiuni ale numitului proiect, acelea, cări tind la introducerea controlului obligator și a celorlalte reforme pe terenul afacerilor de bancă. Pentru orientarea cetitorilor noștri dăm și noi în cele de mai jos câteva din obiecțiunile mai de seamă făcute proiectului centralei institutelor de bani.

Înainte de toate se obiecționează, că timpul pentru înființarea unei asemenea instituțiuni este absolut inoportun. Stările dificile actuale și nesigure nu pot da liniștea pentru aprecierea obiectivă și temeinică a proiectului venit atât de neașteptat. În urmare — și aci este mult adevăr — se cere de unii ca chestiunea aceasta să fie lăsată a se discuta și decide mai târziu, în vremuri normale și liniștite. Față cu această obiecțiune însă se răspunde, că amânarea nu se poate face, deoarece tocmai greutățile prin cari trec și vor mai trece băncile fac indispensabilă centrala proiectată pe seama institutelor de bani. Din acest motiv, probabil, amânarea înfăptuirii noii instituțiuni

nu va urma, ci ea se va realiza și încă poate mai curând decât se crede.

A doua obiecțiune ce se face este aceea, că fondându-se tocmai acum noua centrală, băncile vor fi oarecum — prin forța împrejurărilor — constrânse să între în legături cu ea. Ori, se zice, aceasta nu e bine, ci trebuie făcut totul, ca băncile să se decidă a intra, a se atașa noii instituțiuni din propriul lor îndemn, neconstrânse de nimeni și de nici un fel de împrejurări excepționale. Fără îndoială este multă dreptate în această obiecțiune, care însă tocmai din considerarea necesității urgente a instituțiunii celei nouă, desigur nu va fi considerată.

A treia și cea mai importantă obiecțiune este aceea care privește controlul obligator, ce vrea să-l introducă noua centrală. Aproape toate părerile exprimate până acum declară de inoportună și păgubitoare această încercare, care dacă se va realiza va lipsi institutele financiare de orice autonomie. Din acest motiv mai toate cercurile financiare sunt contra acestei părți din proiectul guvernului. Chiar și una dintre reuniunile regnicolare s'a pronunțat în acest sens și, după cât se poate prevede, și cealaltă va face asemenea. Tot astfel s'au pronunțat și unii bărbați marcanți ai vieții financiare din patria noastră; bărbați cari au avut și au însemnate roluri în publicitate. Toate acestea dovedesc, că chestiunea controlului obligator în forma proiectată de guvern va întâmpina mari rezistențe. Întrebarea este, avea-vor sau nu rezultat aceste rezistențe? Vom vedea.

O altă obiecțiune deamă de remarcat este apoi aceia, care privește scutirea de control a băncilor mari. Se știe anume, că proiectul guvernului nu extinde controlul obligator asupra institutelor, cari dispun de capitaluri proprii de peste 10 milioane coroane. Această dispoziție a provocat mari nemulțumiri la băncile mai mici și în acest respect se obiectează, că nu e nici un motiv a se absolvă de sub control băncile mari, deoarece tocmai în jurul acestora se grupează cele mai mari și mai simțite interese publice. Și din acest motiv se cere că dacă se decretează controlul pentru băncile, ce se vor atașa noii centrale, să se decreteze deopotrivă, pentru toate și nu numai pentru cele mai mici.

În fine o altă obiecțiune, ce se mai face și pe care ținem să o amintim este aceea, care privește omnipotența, ce se rezervă pe seama președintelui direcțiunii, numit de Monarh sau pe seama delegatului ministrului de finanțe. Cel dintâiu — cum se știe — are drept să oprească executarea oricărei hotărâri a direcțiunii și a comitetului executiv, prin aceea că nu le aprobă, respective le de-neagă aprobarea, iar cel de al doilea are drept de veto față de orice acțiune și decisiune. — Între astfel de împrejurări — zic, ceice s'au ocupat cu proiectul guvernului — autonomia centralei și organelor ei devine iluzorie și totul atârână de voința președintelui și exmislui ministrului de finanțe. De aceea se cere casarea acestor dispozițiuni.

Aceste ar fi — în liniamente generale — obiecțiunile de căpetenie ce se fac proiectului noii instituțiuni. Pe lângă acestea mai sunt și altele, asupra cărora credem vom reveni cu altă ocaziune.

Asupra proiectului centralei institutelor de bani s'a pronunțat și direcțiunea asociației băncilor săsești (Revisionsverband von Provinz-Kreditanstalten) în o ședință a sa, ținută la 7 crt. în Sibiu.

Numita direcțiune a hotărât, precum cetim într'un comunicat oficial, a prezentă spre primire, adunării generale, ce s'a convocat pe 17 crt., următoarea rezoluțiune:

„Asociația nu poate recomanda membrilor săi, cari de bunăvoință s'au atașat acestei centrale proiectul ministrului de finanțe, privitor la „Centrala institutelor de bani“, fiindcă acesta lipsește de independența lor, și acele institute, cari nu au necesitate de ajutor financiar, supunându-le și pe acestea dispozițiilor:

„Centrala institutelor de bani va concurge și va da directive în modul normat în statute și în normativele de afaceri la administrația, contabilitatea și conducerea acelor institute de bani, ale cărora capital propriu nu trece peste K 10 milioane și înființează în

acest scop o instituție de revizori, prin care, din timp în timp, face la institutele respective revizuirii temeinice, examinează registrele și documentele lor și le dă în caz de necesitate îndrumări. Ea poartă de grijă ca depunerile plasate la membrii ei, după trecerea unui anumit timp de tranziție și pe lângă observarea condițiilor, ce se vor fixa, să fie plasate în modul cel mai sigur și mai licid; mai departe, ca creditul de reescont folosit de membrii să stea în proporție cu capitalul propriu al respectivului institut și în fine ca proporția dintre singuraticii rami de afaceri să fie corăspunsătoare“.

Impunerea dispozițiilor „Centralei“ față de institutele, cari uzează de creditul centralei, s'ar mai putea motiva. Dar deosebirea, ce se face între institutele de bani cu capital propriu până la suma de K 10 milioane și cele cu capital de peste K 10 milioane și situația excepțională, ce se crează acestora din urmă, prin faptul, că nu sunt obligate a se supune reviziunii, este nejustificată. La institute cu capital de peste K 10 milioane se pot comite și s'au comis cele mai mari iregularități, cum dovedește aceasta cazul „Băncii centrale de credit“ („Magyar pénzintézetek központi hitelbankja“) din capitală, unde s'a delapidat capitalul social și s'au păgubit în mod simțitor și creditorii, pe când impunerea controlului obligator, cu totala nimicire a autonomiei lor, față de institutele de bani cu capital mai mic de K 10 milioane, dar cu administrație de model și neavizate la ajutorul „Centralei“ este identică cu oprimarea lor.

Tipuri nouă de făină și prețuri maxime nouă.

— Ordonanțele cele mai nouă ale guvernului. —

I.

Guvernul a emis sub Nr. 1113/1915 M. E. o ordonanță cu privire la producerea făinei de grâu, săcară, orz și porumb pentru consumul general și cu privire la reglementarea punerii ei în circulație, care

stabilește tipuri nouă de făină.

Dispozițiile principale ale acestei ordonanțe sunt următoarele:

§ 1. Intreprinderile de morărit, cari macină făină pentru vânzare, pot să producă numai soiurile de făină de grâu, săcară, orz și porumb de calitate stabilită în §-ii următori 2-6 cu privire la făina din aceste cereale, și pot lua asupra lor îndatorirea de a furniza numai soiurile de făină, de calitate stabilită aici, pe timpul cât e în ființă prezenta ordonanță.

Cu începere dela ziua intrării în ființă a prezentei ordonanțe atât intreprinderile de morărit, cât și în genere, alții pot vinde sau, în oricare alt mod, pune în circulație făină produsă din grâu, săcară și orz, cu excepția făinei fine de grâu pentru cōpt, numai amestecată conform dispozițiilor din §-ii următori 4 și 5.

§ 2. În morile, în cari se produc diferite soiuri de făină, grăul va trebui măcinat până la 87%, fiind permis a se produce numai următoarele trei soiuri de făină, și avându-se în vedere subtragerea tărâtelor

omogene și a resturilor și că producerea făinei de nutreț pentru animale este oprită :

1. *făină de copt fină, adecă corăspunsătoare calității tipului vechiu de făină nula*, sau în loc de aceasta — eventual numai în parte — *gris*, până la 7% a greutateii cantității de bucate ce se macină ;

2. *făină de întrebuițat la fierț*, care nu e mai dură decât tipul de făină veche notată cu Nr. 2, până cel mult la 20% a greutateii cantității de bucate ce se macină ;

3. *făină de pâne de o cantitate* atâta, ca împreună cu soiurile de făină indicate în punctele 1, 2 și 3 să deie 87% din greutatea totală a cantității bucatelor ce se macină.

Intreprinderile de morărit, cari produc numai o calitate de făină (Gleichmehl — sima örlés) sunt obligate să macine grăul până la 90%.

§ 3. *Din săcară* trebuie să se producă făină de o calitate, corăspunsătoare la 88% a cantității măcinate.

§ 4. Făina stabilită în punctele 2 și 3 ale §-lui 2, precum și făina de săcară stabilită în § 3 se pune în circulație numai amestecată cu oarecare din următoarele surrogate de făină și în proporția următoare :

1. Făina de fert, stabilită în punct 2 al alineatului 1 din § 2, amestecată cu 50% de făină de orz sau de porumb, dar nu cu amândouă împreună, din evantul total al amestecului de făină ce e de a se produce.

2. Făina de pâne, stabilită în punctul 3 al alineatului 1 din § 2 și făina de o calitate stabilită în alineatul ultim al aceluiaș §, precum și făina de săcară stabilită în § 3, se poate aduce în circulație amestecată, pe ales, cu surrogate de făină (de orz sau porumb) până la 70 sau 80% din evantul total al amestecului de făină ce e de a se produce, dar astfel, ca amestecul de făină să conțină cel puțin 50% făină de porumb.

Abatere dela dispoziția cuprinsă în punctul precedent se poate face numai cu permisia ministrului de interne, unde e lipsă de porumb.

§ 5. *Din orz* trebuie să se producă făină de o calitate, corăspunsătoare la 78% a cantității măcinate.

Făină curată de orz este interzis a se pune în circulație. În cazuri motivate ministrul de interne poate permite să se facă abateri.

§ 6. Din *porumb*, cu excepția cincantinului, care se poate macină până la 93% a cantității de măcinat, trebuie să se producă făină de o calitate, corăspunsătoare la 87% a cantității măcinate.

§ 7. Intreprinderilor de morărit, cari din rezonuri de comerț sau de economizare, nu pot să producă amestecurile de făină, ministrul de comerț le poate îngădui în mod excepțional, și până la revocarea concesiunii, să vândă neamestecate singuraticile soiuri de făină altor întreprinderi de morărit sau întreprinderi pentru prelucrarea făinei, dar la nici un caz comerțanților mijlocitori sau deadreptul consumenților.

Intreprinderea industrială pentru prelucrarea mai departe a făinei poate pune în circulație făina câștigată în modul arătat numai amestecată în modul indicat în §-ii 3 și 4.

În cazul unei astfel de concesiuni, întreprinderea industrială stă sub o cōntrolă deosebită a autorităților industriale.

§ 8. În scōpul controlului pentru îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în §-ii anteriori, rămâne în ființă ordonanța dată la 27 Noemvrie 1914 sub. Nr. 84,204 de cătră ministrul de comerț și cel de agricultură.

Ziarele pentru intrate și eșite, ce au avut să le poarte până acum diferitele întreprinderi, trebuie încheiate și purtate alte nouă.

§ 9. Făina amestecată, produsă în înțelesul acestei ordonanțe, fie ea în saci sau altfel împachetată, se poate pune în comerț numai indicând starea amestecului de făină și a proporției acesteia.

Intreprinderile de morărit, cari macină pentru plată sau pentru o parte anumită din soiurile de bucate aduse pentru măcinat, exclusiv pentru trebuințele casnice ale celor ce aduc măcinis, și nu macină pentru vânzare, numai astfel le e permis să macine particularilor, dacă acestia, pe lângă grău sau săcară, aduc cel puțin atâta orz sau porumb pentru măcinat sau din amândouă împreună atâta, sau dacă acestea două soiuri din urmă le procură dela moară.

Din grăul și săcara astfel aduse pentru măcinat la dorința proprietarului, i se poate face până cel mult la 15% făină fină; restul de grău și săcară trebuie măcinat și amestecat în proporțiile susarătate, cu făină de orz și porumb și numai astfel date proprietarului.

§ 11. Intreprinderile de morărit, cari fac făină sau altfel de produse din cereale pentru vânzare trebuie să se conformeze întru toate dispozițiilor indicate mai sus.

§ 12. Dispozițiile ordonanței prezente nu se referă la furnisările de făină pentru administrația militară.

§ 13. Ceice contravin dispozițiilor înșirate în §-ii precedenți se vor pedepsi cu arest până la 2 luni și cu pedeapsă în bani până la K 600.—

§ 14. Prezenta ordonanță nu se referă la măcinarea *bucatelor importate din alte țări* și condițiile punerii în circulație a făinei produse din aceste bucate le restabilește din caz în caz ministrul de comerț.

§ 15. Prin intrarea în vigoare a acestei ordonanțe se scot din vigoare ordonanțele emise de ministeriu sub: Nr. 8681/1914 dela 28 Nov. 1914, Nr. 8912/1914 dela 7 Dec. 1914, Nr. 411/1915 dela 27 Ian. 1915 și Nr. 412/1915 M. E. dela 27 Ian. 1915.

§ 16. Această ordonanță a intrat în vigoare la 1 Aprilie 1915.

II.

Deodată cu ordonanța precedentă guvernul, prin ordonanța Nr. 1114/1915 M. E. —

stabilește de nou și prețurile maxime pentru porumb și pentru făina produsă din diferitele soiuri de bucate.

Dispozițiile principale ale acestei ordonanțe sunt următoarele :

§ 1. Prețurile maxime cu privire la *porumb*, stabilite pe baza § 1. al ordonanței Nr. 8682/1914 M. E. și promulgată prin ordonanța ministrului de comerț Nr. 913 dela 5 Ianuarie 1915, cu ziua înțrării în viață a ordonanței prezente, se scot din vigoare și *pentru porumb* — cu excepția soiurilor de cincantin stabilite mai jos — *se stabilește pentru maza metrică (100 kgr.) greutate curată cu 26 coroane.*

Prețul maxim al porumbului cincantin se stabilește cu 28 coroane pro maza metrică (100 kgr.) greutate curată.

§ 2. Prețul singuraticelor soiuri de făină stabilit în § 1. al ordonanței Nr. 8682/1914 M. E. se modifică astfel, că

prețul maxim ce se poate cere pentru maza metrică (100 kgr.) greutate curată :

1. *la făina pentru copt fină și la gris*, produse din grău prețul, care e cu 96%, —

2. *la făina pentru fiert produsă din grâu* prețul, care e cu 61%, —

3. *la făina de pâne, produsă din grâu* prețul, care e cu 9%, —

4. *la făina de o calitate* (Gleichmehl), *produsă din grâu* prețul, care e cu 16%, —

5. *la făina de săcară* prețul, care e cu 30⁵/₁₀, și

6. *la făina de orz* prețul, care e cu 48% **mai ridicat decum e prețul maxim stabilit pro maza metrică a materialului brut corăspunsător pe teritorul cercului sau orașului respectiv.**

Prețul maxim, ce se poate reclama pentru orice produse măcinate din porumb — neexcepționând nici cincantinul, — însă cu excepția tărațelor, va fi prețul, care în luna Aprilie este cu 34¹/₂%, în luna Maiu și în lunile următoare cu 28% mai ridicat, decât prețul de procurare a porumbului (nu însă al cincantinului), cuprinzând în sine și cheltuelile de transport efective.

Acest preț maxim al făinei de porumb îl stabilesc, în înțelesul §-lui 5 al ordonanței Nr. 8682/1914 M. E., comisiile alcătuite după comitate pentru stabilirea prețurilor.

§ 3. Prețurile maxime stabilite în înțelesul ordonanței prezente vor trebui publicate.

§ 4. Dispozițiile penale prevăzute în ordonanța Nr. 422/1915 rămân în vigoare și pentru ceice abuzează față de prețurile maxime stabilite în ordonanța prezentă și se referă nu numai la vânzători, ci și la cumpărători.

§ 5. Prin intrarea în vigoare a ordonanței prezente se scot din vigoare ordonanțele Nr. 8682/1914 M. E. și Nr. 721/1915.

§ 6. Această ordonanță a intrat în vigoare la 1 Aprilie 1915.

III.

Rechiziționarea tărațelor și prețul lor maxim.

Gvernul a emis ordonanța Nr. 1111/1915 M. E. *despre punerea în circulație a tărațelor și despre stabilirea prețului maxim ce se poate reclama pentru tărațe*, ale cărei părți principale sunt următoarele:

§ 1. Fiecare întreprindere de morărit, după intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe, tărațele derivate din soiurile de cereale (grâu, săcară, orz și porumb) înțelegându-se aici și toate celelalte rămășițe din soiurile pomenite de cereale (s. e. neghina ș. a.), este obligată a le pune în circulație cu prețul maxim stabilit mai jos, anume:

1. *tărațele de grâu, săcară și orz, cu 17 coroane.*

2. *cele de porumb cu 10 coroane.*

Prețul acesta cuprinde în sine și cheltuelile de transport la stația de încărcat și este a se înțelege pro maza metrică (100 Kg) greutate curată, fără sac.

§ 2. Această ordonanță nu se referă și la tărațele destinate spre scopuri militare.

§ 3. Ceice contravin acestor dispoziții vor fi pedepsiți cu arest până la 2 luni și cu pedeapsă în bani până la 600 coroane.

§ 4. Această ordonanță a intrat în vigoare la 1 Aprilie 1915.

IV.

O altă ordonanță a guvernului Nr. 1112/1915 M. E. stabilește modalitățile anunțării *proviziilor de tărațe*, anume:

§ 1. Conform acestui § toate întreprinderile de morărit au fost îndatorate să anunte până inclusiv la 8 Aprilie a. e. ministeriului de comerț toate proviziile constătătoare din făină de nutreț, tărațe și rămășițe derivate din măcinat (neghină etc.)

Dispozițiile din alineatul precedent nu se referă și la morile, cari macină particularilor pentru plată sau pentru vamă în naturalii.

§ 2. Anunțarea proviziilor numite în § 1 se face deosebit pentru fiecare din soiurile de cereale din care ele derivă și singuraticilor economi vor trebui să fie date cu prețuri favorabile.

Dacă întreprinderile de morărit dispun de provizii de tărațe derivate din măciniș, făcut pentru administrația militară, sau despre cari dispune administrația militară, aceste provizii trebuiesc anunțate separat.

§ 3. Ceice contravin dispozițiilor înșirate mai sus vor fi pedepsiți cu arest până la 2 luni și cu pedeapsă în bani până la 600 coroane.

Un nou împrumut de rășboiu.

Cu privire la eventualitatea emisiunii unui nou împrumut de rășboiu „Pester Lloyd“ într'un Nr. din săptămâna trecută arată că deși deocamdată încă nu este vorba de așa ceva, dar că atunci când va fi nevoie de un nou apel la populație, emisiunea viitorului împrumut va da de sigur rezultate mult mai satisfăcătoare chiar decât primul împrumut. Până acum prin prima emisiune de 3 miliarde și jum. cor. s'a îndestulat pentru mult timp încă trebuințele cele mai urgente. Dacă se va întâmpla ca rășboiul să aibă o durată mai lungă și cheltuelile de rășboiu să fie evaluate cu vre-o 12 miliarde cor., atunci aceasta va îngreui Monarhia cu o dare de circa 700 milioane coroane.

Datoria publică austriacă și ungară se ridică la sfârșitul anului 1913 la 18 miliarde. Veniturile bugetare ale ambelor state se ridică dela anul 1900 la aproape 3 miliarde. În Austria averea populației întregi e socotită la 100 miliarde, valoarea normală a producției agricole în Austria s'a ridicat la aproape 5 miliarde anual. Elasticitatea bugetului Statului în ambele țări permite acoperirea dobânzilor cheltuelilor de rășboiu fără nici o vătămare a vieții economice a monarhiei.

Foile străine susțin, continuă „Pester Lloyd“ că Monarhia și-ar îndestula trebuințele sale bănești pentru conducerea rășboiului dela Banca Austro-Ungară și anume că administrația financiară austriacă și-ar lua avansuri dela Cassa de economie a poștei. Adevărul e că ea contează la ambele institute numai ca depunător în giro-conto și că în ce privește negocierea împrumutului de rășboiu, statul e sprijinit de un consorțiu de bănci austriace, care împreună cu un consorțiu de bănci ungare, tot așa de puternic, stă la dispoziția întregii Monarhii, pentru asigurarea creditului.

REVISTA FINANCIARA.

Situatiunea.

Sibiu, 6 Aprilie 1915.

Situatia pietei internationale de bani nu arata dela ultimul nostru raport saptamanal incoace, nici o schimbare mai esentiala. Dupa incordarea trecatoare, remarcata la ultimo, circulatia financiara si-a reluat din nou cursul de mai inainte, stabilindu-se discountul privat in London la $2\frac{3}{8}\%$, iar in Berlin la 4% .

In piata internă de bani asemenea s'a ameliorat situatia si discountul arata tendinta spre scadere. In Viena a domnit in ultimele zile chiar abundanta de numarar, in urma careia discountul privat s'a redus la $2\frac{7}{80}\%$. In Budapesta s'a discountat material de prima bonitate cu $3\frac{3}{4}\%$.

CRONICĂ.

Anchetă în chestiunea centralei institutelor de bani. La 8 crt. s'a ținut în ministeriul de finanțe din Budapesta o nouă anchetă în chestiunea centralei institutelor de bani. La anchetă a fost invitată și „Solidaritatea”, și direcțiunea a încredințat d-lui *Ioan I. Lăpădatu*, reprezentarea punctului de vedere al asociației noastre, cuprins de altcunum în memoriul, prezentat ministrului de finanțe imediat după ședința direcțiunii dela 31 I. tr.

Asupra desbaterilor urmate în noua anchetă și a hotărârilor luate cu acest prilej vom da un raport mai amănunțit în numărul nostru viitor.

Comunicația postală cu străinătatea. Pentru comunicația postală cu străinătatea sunt în vigoare, de prezent, la poșta ungară, următoarele dispoziții:

Scrisori se pot expedia în: Germania, în unele părți ale Belgiei, în Turcia și în toate statele neutrale. Scrisorile sunt a se pune pe poștă *deschise*. În Belgia se pot trimite numai scrisori în limbile germană, franceză sau flamandă. În Turcia scrisori scrise în limbile: germană, maghiară, arabă, armenească, bulgară, engleză, franceză, greacă, italiană și spaniolă-evreiască.

Scrisori cu valori se pot trimite în: Bulgaria, Germania, Italia, România, Elveția, Danemarca, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Suedia și Turcia.

Asignațiuni postale de bani se primesc numai cu destinația pentru Germania.

Pachete se pot expedia în următoarele țări: Statele-Unite ale Americii, Bulgaria, Danemarca, Grecia, Luxemburg, Olanda, Germania, Norvegia, Italia, România, Elveția și Turcia.

Taxe de exportatiune în România. Suma taxelor de exportatiune de curând înființate și plătite în aur s'au ridicat până la finele lui Martie a. c. la suma de Lei 1.300.000.

Prohibirea cumpărării recoltei viitoare În Austria a fost oprită prin o ordonanță ministerială recentă cumpărarea și vânzarea recoltei anului curent înainte de 1 Iuliu 1915. Contractele de vânzare — cumpărare încheiate privitoare la recolta anului 1915, sunt declarate ca nevalide. Excepție fac cumpărările administrațiilor militare. Neobservarea ordonanței ministeriale se

pedepsește cu amendă până la K 5000 sau arest până la 6 luni.

O dispoziție analoagă s'a luat și la noi.

Obligațiunile împrumutului de războiu ungar. Cu începere dela 1 crt. s'au început liberarea obligațiilor nevinculate ale împrumutului de războiu ungar contra certificatelor interinale. Cu începere dela 15 crt. se vor liberă și obligațiunile vinculate.

SUMAR

La chestiunea centralei institutelor de bani. — Tipuri nouă de făină și prețuri maxime nouă. — Un nou împrumut de războiu. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Anchetă în chestiunea centralei institutelor de bani, Taxele de exportatiune în România, Prohibirea cumpărării recoltei viitoare, Obligațiunile împrumutului de războiu ungar.

„AURORA“.

societate de împrumut și păstrare, Năsăud.

CONVOCARE.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „AURORA”, sunt invitați a participa la

a XLI-a adunare generală ordinară,

care va avea loc *Sâmbătă în 8 Maiu 1915 la 10 $\frac{1}{2}$ ore a. m.*, în localitatea institutului.

Pentru cazul când această adunare nu s'ar putea ține din lipsa voturilor recerute, prin aceasta totodată se convoacă a doua adunare, care va avea loc în 15 Maiu 1915 la orele și locul fixat în care vor aduce hotărâri valabile membrii prezenți.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și a comisiunii de supraveghiere.
3. Statorirea bilanțului pe anul 1914, distrib. profitului, acordarea absolutului pe anul de gestiune expirat.
4. Alegerea directorului, a cărui mandat expiră, pe timp de 3 ani.
5. Alegerea alor doi membrii în consiliul administrativ.
6. Alegerea comisiunii de supraveghiere.
7. Eventuale propuneri insinuate în sensul statutului.

Năsăud, la 31 Martie 1915.

DIRECȚIUNEA.

„AURORA“.

takaré- és hitelegylet, Nászódon.

MEGHÍVÓ.

«Aurora» takaré- és hitelegylet t. c. tagjait ezennel meghívjuk az 1915 május hó 8-án d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor az intézet helyiségeiben megtartandó

a XLI-ik rendes közgyűlésre.

Ha ezen közgyűlés a szükséges szavazatok hiánya miatt megtartható nem lesz, ezen esetre 1915 május hó 15-ik napjára a megjelölt órában és helyen egyttal egy második közgyűlést hívunk össze, melyben a jelenlevő tagok érvényes határozatokat fognak hozni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és megalakulása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései.
3. Az 1914 évi mérleg megállapítása nyereség jelosztása és a lejárt üzleti évre vonatkozó felmentés megadása.
4. Az igazgató megválasztása, 3 évre.
5. Két igazgatósági tagnak megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Az alapszabályok értelmében bejelentendő esetleges indítványok.

Nászódon, 1915 március hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

„CÂMPIANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Mociu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «CÂMPIANA» societate pe acții în Mociu sunt convocați la

a IX-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 19 Aprilie 1915 st. n. la orele 10 a. m. în localul centralei, iar în caz dacă în această zi nu se va întruni numărul statutar (§§ 25—29) de voturi, acționarii sunt convocați la altă adunare generală pe ziua de 10 Maiu st. n. 1915 la orele 10 tot acolo cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Statorirea numărului acționarilor prezenți și a acțiilor reprezentate.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
4. Cetirea bilanțului și a contului Profit și Perdere, pro 1914 și împărțirea profitului net.
5. Alegerea alor șapte membrii în direcțiune.
6. Schimbarea §§-lor 32—22—24 din statute.
7. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

N. B. Conform §-lui 29 din statute pentru modificarea statutelor se cere ca la adunarea generală să fie reprezentate cel puțin jumătate din totalitatea acțiilor!

Domnii acționari, cari vor lua parte la adunarea generală, sunt rugați să-și depună acțiunile cu 24 ore înainte de adunare la casa institutului sau la alt institut membru la «Solidaritatea» arătând revers despre depozitarea acțiilor tot cu 24 ore înainte de adunarea generală conform §-ului 21 din statute. Plenipotențiații au să-și depună documentele în acelaș timp.

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Casa în număr	26,760	25	Capital societar	100,000	—
Cambii de bancă și cu acoperire ipotecară	923,008	—	Fondul general de rezervă	69,938	49
Imprumuturi ipotecare	9,749	—	Fondul pentru perderi	6,360	—
Credite de cont-curent	1,051	40	Fondul de pensiuni	7,420	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventați	1,035	—	Fondul de binefaceri	6,262	73
Casa institutului	11,000	—	Depozite spre fructificare	526,236	17
Efecte	13,900	—	Cambii reescontate	327,658	—
Mobilier	1,152	—	Creditori	5,827	10
Realități	5,047	60	Dividendă neridicată	210	—
Debitori	2,113	86	Interese anticipate pro 1915	16,625	—
Interese anticipate de reescont	6,070	—	Profit curat	16,349	62
	1.082,887	11		1.082,887	11

Perdere.		Contul Profit și Perdere.		Venite.	
	K	f		K	f
Interesele fondului de rezervă	3,958	74	Chirie	1,317	50
Interese de depuneri	30,159	85	Interese de cont-curent	619	55
Interese de reescont	24,815	95	Interese de escont	69,146	80
Spese de birou	4,149	37	Interese de împrumuturi pe obligațiuni	18	80
Salare	7,241	66	Interese de împrumuturi ipotecare	5,854	28
Contribuțiuni	8,337	10	Provizțiuni	19,854	85
Amortizări	542	—	Diverse venite	1,476	13
Contribuție după interesele depunerilor	3,015	98	Interese de efecte	337	22
Competințe de timbru	54	86			
Profit curat	16,349	62			
	98,625	13		98,625	13

Mociu, 31 Decemvrie 1914.

Pentru directorul executiv mobilizat:
Dr. Sever Dan m. p.

Pentru contabilul șef mobilizat:
Ioan Albon m. p., fost contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

Ioan Dan m. p. Ioan Leoca m. p. Dionisie Simon m. p., Marius Elekes m. p. Dr. Sever Dan m. p.
președinte

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Emil Pop m. p. C. Herția m. p. N. Căciulă m. p., președinte Vasile Hopârtean m. p.
Sofroniu Roșca m. p.,
delegat al «Solidarității».

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA”, societate pe acții.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului «CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA», societate pe acții, sunt convocați la
a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține **Joi, în 6 Maiu st. n. 1915 la 10 ore a. m.**, în localul din Mercurea al institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării, numirea notarului, a doi scrutinători și alegerea a 2 verificători ai procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Aprobarea bilanțului pe 1914, distribuirea profitului curat și votarea absoluturului.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membri direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea a 3 membri în direcțiune pe 5 ani.

Întrucât nu va fi de față, respective reprezentat numărul recerut de acționari la adunarea generală din 6 Maiu, în sensul §-lui 20 din statutele societății, adunarea generală se va ține în 16 Maiu st. n. 1915, cu aceeași ordine de zi, la timpul și locul indicat.

Domnii acționari, cari voesc să ia parte cu vot decisiv la adunarea generală sunt poțitiți, în sensul §-lui 17 din statute, să depună cu 48 ore înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa societății noastre, eventual până la 1 Maiu st. n. a. c., la cassa institutelor »Albina» și »Lumina», Sibiiu, «Cassa de păstrare (reuniune)», Săliște și «Brădetul», Orlat.

Mercurea, la 28 Martie 1915.

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasive.	
	K	f		K	f
Cassa	26,491	83	Capital societar	300,000	—
Cambii	556,610	60	Fond general de rezervă	73,094	66
Cambii cu acoperire hipotecară	221,578	—	Fond special de rezervă	35,925	26
Imprumuturi hipotecare	164,187	—	Fond de binefaceri	15,778	74
Obligațiuni cu caventași	241,125	—	Fond de pensiuni	13,527	60
Conturi-curente debitoare	205,579	48	Depozite spre fructificare	1,070,420	84
Efecte	89,186	—	Reescont	108,572	—
Depun. fondului gen. de rezervă	73,094	66	Cont-curentul creditorilor	19,711	10
Depun. fondului de binefaceri	13,778	74	Dividende neridicate	344	—
Imprumut din fond de binefaceri	2,000	—	Diverse conturi creditoare	143,299	85
Depun. fond. de pensiuni	13,527	60	Interese anticipate pro 1915	4,428	74
Casa institutului, magazia cu pivnița și alte realități de vânzare	158,008	98	Profit curat	25,174	78
Mobilier	3,370	—			
după amortizare de	370	—			
Diverse conturi debitoare	5,055	54			
Interese de reescont	1,492	97			
Interese de efecte	2,977	70			
Interese restante	32,583	47			
	1,810,277	57		1,810,277	57

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f		K	f
Interese: pentru fondul gen. de rezervă	2,904	58	Interese: dela cambii	41,906	14
pentru fondul de binefaceri	666	98	dela cambii cu acoperire hipot.	19,252	49
pentru fondul de pensiuni	629	07	dela imprumuturi hipotecare	15,558	46
pentru depozite spre fructificare	54,814	14	dela obligațiuni cu caventași	19,836	96
pentru reescont	7,603	38	de cont-curent	12,709	04
pentru imprumut. luat pe efecte	5,902	37	dela efecte	4,346	49
Spese: salare și bani de quartir	9,767	—	Chirie	6,131	12
marce de prezență	556	—	Proviziuni și alte venite	6,208	97
chirie, imprim., registre, porto etc.	4,453	12			
Contribuțiune: directă	5,997	23			
10% dare la interese de depozite, fond de binefaceri și pensiuni	5,611	02			
Amortizațiuni: din efecte ca dif. de curs	1,500	—			
din mobilier	370	—			
Profit curat	25,174	78			
	125,949	67		125,949	67

Mercurea, la 31 Decemvrie 1914.

Elie Petruțiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

I. Droc m. p., prez. Avr. S. Pecurariu m. p., vice-prez. N. Ivan m. p. D. Vulcu m. p. Dr. Schiau m. p.
 Ilie Floașiu m. p. D. Stroia m. p. Petru I. Comșa m. p. Ioan Popescu m. p. N. Hențiu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă.

Mercurea, la 28 Martie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan I. Lăpădatu m. p., prezident. Ioan Dăian m. p. Dr. Octavian Sglimbea m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tibarul Tipografiei arhidiecezane în Sibiiu.